

یادداشت
O P I N I O N

غلامحسین عابدی روش

کارشناس بیمه‌های اجتماعی

تحول در محاسبه حقوق بازنشستگان

تغییر نحوه محاسبه مستمری دوران بازنشستگی و افزایش میانگین پرداخت سنوات بیمه‌پردازی به‌عنوان مبنای محاسبه‌ای جهت تعیین میزان حقوق و مستمری این دوره، می‌تواند رویکردی مثبت و سازنده برای سازمان تأمین اجتماعی و جامعه بازنشستگان باشد. در صورتی که میانگین ۳۰ سال سابقه بیمه‌پردازی ملاک محاسبه مستمری بیمه‌پردازان تأمین اجتماعی قرار گیرد، این روش، بهترین شکل محاسبه حقوق بازنشستگی خواهد بود. در واقع، این روش محاسبه حقوق و مستمری بازنشستگی در سازمان تأمین اجتماعی، عدالت‌محوری را در حوزه پرداخت‌ها به جامعه بازنشستگان و مستمری‌بگیران محقق می‌کند. در دوره‌های مختلف مدیریتی سازمان تأمین اجتماعی، موضوع محاسبه مستمری بازنشستگی و روش به‌دست آوردن میانگین پرداختی این دوره بارها مورد تبادل نظر مدیران، کارشناسان و نمایندگان جامعه بازنشستگی قرار گرفته است. با این حال، گفت‌وگوهای پیشین درباره تغییرات در نحوه محاسبه حقوق بازنشستگان به دلایل مختلف، خروجی خاصی نداشته و منجر به ادامه روند محاسبه مستمری بازنشستگی به‌صورت متوسط دو سال پایانی بیمه‌پردازی شده است. اکنون نیز طبق روال سنوات قبل، روش یادشده مبنای محاسبه و پرداخت حقوق بازنشستگان در تأمین اجتماعی است. سازمان تأمین اجتماعی امکان اجرای کردن مکانیسم‌هایی در راستای کنترل وضعیت کنونی را دارد. به‌عنوان مثال، با توجه به اینکه لیست ماهانه دستمزد به سازمان ارسال می‌شود، امکان نظارت و کنترل بر افزایش غیرمتعارف دستمزد بیمه‌پردازان وجود دارد. در این زمینه، تأمین اجتماعی باید تعهدات کوتاه‌مدت خود را به‌تناسب میزان حقوق و دستمزد و حق بیمه پرداختی به این سازمان، به‌صورت واقعی و دقیق ارائه دهد. به‌عبارتی، هرچه میزان دستمزد بالاتر باشد، تعهدات پرداختی و خدمات مرتبط کوتاه‌مدت باید در وضعیت بهتری قرار گیرند. بنابراین، باید به بیمه‌پردازان اطلاع‌رسانی شود که حقوق و دستمزد واقعی، ناشی از این روش محاسبه مستمری بازنشستگی، به دریافت خدمات بهتر در سنوات بازنشستگی منجر خواهد شد. در شرایط کنونی و با وجود روش میانگین بیمه‌پردازی دو ساله برای محاسبه حقوق بازنشستگی، استفاده از روش‌های هوشمند برای تعیین دستمزدهای نامتعارف سالانه امکان‌پذیر است. این هوشمندی حوزه دستمزد برای محاسبه میانگین دو سال پایانی بیمه‌پردازی، باید به‌صورت هشدار در سیستم وصول حق بیمه سازمان تأمین اجتماعی لحاظ شود. چنین سیستمی می‌تواند از افزایش غیرمجاز دستمزدها جلوگیری و کمک کند تا محاسبات مستمری‌ها دقیق‌تر و عادلانه‌تر انجام شود. به نظر می‌رسد که با توجه به رشد نامتعارف دستمزد اعلامی نیروی کار بیمه‌پرداز در دو سال پایانی پرداخت حق بیمه، اقدامات کنترلی باید در چارچوب نظارت‌های گذشته، حال و آینده در دستور کار سازمان تأمین اجتماعی قرار گیرد. در حال حاضر، با استفاده از مکانیسم‌های موجود و بهر‌مندی از هوش مصنوعی، امکان مدیریت حوزه حقوق و دستمزد و پرداخت مستمری بازنشستگی وجود دارد. این رویکرد جدید، عدالت را در قبال دی‌نفعان سازمان محقق خواهد کرد.

مهناز بیرانوند

روزنامه نگار

۶۶

تأمین اجتماعی
۶۰۳ میلیارد تومان
برای خرید پروتز
واروتز در ۱۴۰۳
هزینه کرده و ۶۹۳
هزار بیمه‌شده را
تحت پوشش قرار
داده است

رشد صددرصدی برخی تعرفه‌ها

بر پایه اعلام رسمی سازمان تأمین اجتماعی، در آذرماه سال گذشته تعرفه برخی از وسایل کمک‌پزشکی با رشد صددرصدی همراه بوده است. این افزایش تعرفه در راستای هماهنگی با شرایط اقتصادی کشور و رشد قیمت تجهیزات پزشکی انجام شده تا پوشش بیمه‌ای همچنان کارآمد باقی بماند. به همین منظور پرداخت کمک‌هزینه برای اقلامی همچون عینک طبی، سمعک و انواع پروتزهای اندامی نسبت به سال گذشته دو برابر شده است. افزایش کمک‌هزینه‌ها اگرچه فشار مضاعفی بر منابع مالی سازمان وارد می‌کند، اما در عین حال گامی مؤثر برای حمایت از بیمه‌شدگان به شمار می‌آید و رضایت بیشتر جامعه هدف را در پی دارد. در سال جاری نیز برنامه بازنگری تعرفه‌های اقلام خاص، با هدف ارتقای پوشش بیمه‌ای و پاسخگویی بهتر به نیازهای بیمه‌شدگان در دستور کار سازمان قرار گرفته است.

متقاضی می‌تواند با ارائه فاکتور رسمی خرید وسیله پزشکی، درخواست دریافت کمک‌هزینه را از طریق سامانه خدمات غیرحضورى سازمان ثبت کند. مدارک بارگذاری شده توسط کارشناسان مربوطه بررسی شده و در صورت تأیید نهایی، مبلغ مقرر به حساب بیمه‌شده یا مستمری‌بگیر واریز خواهد شد. استفاده از سامانه غیرحضورى و حذف مراجعات فیزیکی، روند رسیدگی به درخواست‌ها را تسهیل کرده و موجب افزایش سرعت در پرداخت‌ها شده است؛ اقدامی که در راستای سیاست‌های کلان دولت برای توسعه دولت الکترونیک و ارتقای خدمات‌رسانی به شهروندان قرار دارد. طبق اعلام سازمان تأمین اجتماعی، در سال گذشته ۸۰ درصد درخواست‌های کمک‌هزینه وسایل کمک‌پزشکی به‌صورت الکترونیک ثبت و پرداخت شده است. هدف گذاری امسال رسیدن به پوشش ۹۵ درصدی این خدمات از طریق سامانه‌هاست.

اقلام مشمول تعهدات کوتاه‌مدت

وسایل کمک‌پزشکی مشمول تعهدات کوتاه‌مدت سازمان تأمین اجتماعی، شامل انواع پروتزهای اندام فوقانی و تحتانی، عینک طبی، سمعک، کفش طبی، انواع بریس، آتل، ویلچر، واکر، کلاه مخصوص اصلاحی کودکان و سایر تجهیزات ارتوپدی است. برای هریک از این اقلام، سقف مشخصی از پرداخت کمک‌هزینه در نظر گرفته شده که براساس آخرین تعرفه‌های مصوب، تعیین و به

رشد پرداخت‌های کمک‌پزشکی تأمین اجتماعی

هزینه ۶۰۳ میلیارد تومانی برای خرید پروتز و اروتز در سال ۱۴۰۳

با هدف ارتقای کیفیت زندگی بیمه‌شدگان و حمایت از اقشار نیازمند، سازمان تأمین اجتماعی طی سال گذشته با صرف هزینه‌ای بالغ بر ۶۰۳ میلیارد تومان، خدمات گسترده‌ای در حوزه خرید پروتز و اروتز ارائه کرد. این خدمات که در قالب تعهدات کوتاه‌مدت این سازمان انجام شد، بیش از ۶۹۳ هزار نفر از بیمه‌شدگان را تحت پوشش قرار داد.

در تاریخ ۳۱ فروردین‌ماه سال جاری، رئیس اداره بیمه بیکاری و تعهدات کوتاه‌مدت سازمان تأمین اجتماعی از هزینه کرد ۶۰۳ میلیارد تومانی این نهاد بیمه‌گر برای خرید پروتز و اروتز در سال ۱۴۰۳ خبر داد و اعلام کرد: «در حال حاضر بیش از ۱۰۰ قلم از وسایل کمک‌پزشکی تحت پوشش بیمه این سازمان قرار دارد». مبلغ پرداخت‌شده در این حوزه در قالب تعهدات کوتاه‌مدت تأمین اجتماعی به بیش از ۶۹۳ هزار متقاضی پرداخت شده است؛ رقمی که نشان‌دهنده نقش مؤثر این خدمات در بهبود رفاه و سلامت جامعه محسوب می‌شود. به گفته امیرعباس قدرتی، بیمه‌شدگان اجباری و اختیاری، مستمری‌بگیران بازنشسته، از کارافتادگان کلی و بازماندگان، مقرر ی‌بگیران بیمه بیکاری و افراد تحت تکفل آن‌ها مشمول دریافت کمک‌هزینه وسایل پزشکی هستند.

تأمین اجتماعی به‌عنوان بزرگ‌ترین سازمان حمایتی کشور، در راستای ایفای تعهدات کوتاه‌مدت و بلندمدت خود، خدمات گوناگونی به بیمه‌شدگان ارائه می‌دهد. یکی از مهم‌ترین این خدمات، تأمین وسایل کمک‌پزشکی نظیر پروتز و اروتز برای افراد تحت پوشش است. این سازمان طی سال گذشته جهت ارائه تعهدات کوتاه‌مدت به بیمه‌شدگان و مستمری‌بگیران، در مجموع ۸۲۰۹ میلیارد تومان پرداخت کرده است. براساس اعلام سازمان تأمین اجتماعی، آخرین به‌روزرسانی تعرفه اقلام کمک‌پزشکی در آذرماه سال گذشته انجام شده و طی آن، مبلغ پرداختی برای برخی از این اقلام با رشد ۱۰۰ درصدی مواجه شده است. این تغییرات قیمتی با هدف پوشش بهتر هزینه‌های بیمه‌شدگان و متناسب با تورم و افزایش هزینه‌های درمانی صورت گرفته است. ضرورت به‌روزرسانی تعرفه‌ها، به‌ویژه برای اقلام دارای نقش حیاتی در بهبود سلامت بیمه‌شدگان، به‌عنوان یکی از الزامات نظام بیمه‌ای مورد تأکید قرار گرفته است. از سوی دیگر، تسهیل ارائه خدمات از طریق سامانه‌های غیرحضورى، امید به پاسخگویی مؤثرتر و سریع‌تر تأمین اجتماعی به نیازهای بیمه‌شدگان را تقویت کرده است.

تعریف و اهمیت پروتز و اروتز

پروتز به وسایل یا اعضای مصنوعی گفته می‌شود که جایگزین اعضای از دست رفته بدن انسان می‌شود؛ برای مثال، دست یا پای مصنوعی که برای کمک به بیماران دچار قطع عضو به کار می‌رود. اروتز نیز شامل انواع وسایل کمکی برای حفظ یا بهبود عملکرد اندام‌هاست، نظیر انواع بریس‌ها، آتل‌ها و ساپورت‌های طبی. این وسایل با هدف بهبود کیفیت زندگی و بازگرداندن بیماران به فعالیت‌های روزمره مورد استفاده قرار می‌گیرد و از اهمیت بالایی در فرایند درمان و توانبخشی برخوردار است. سازمان تأمین اجتماعی با شناسایی این نیاز حیاتی، طی سال‌های اخیر حمایت‌های خود از بیمه‌شدگان نیازمند به پروتز و اروتز را توسعه داده است. طبق مطالعات جهانی، استفاده از وسایل کمک‌پزشکی می‌تواند میزان وابستگی بیماران به اطرافیان را تا ۴۰ درصد کاهش دهد و امکان بازگشت آن‌ها به فعالیت‌های اقتصادی و اجتماعی را فراهم کند. این اهمیت راهبردی باعث شده تأمین اجتماعی در به‌روزرسانی تعرفه‌ها و افزایش سقف تعهدات مالی برای این اقلام پیشگام باشد.

فرایند دریافت وسایل کمک‌پزشکی

متقاضیان دریافت کمک‌هزینه خرید وسایل کمک‌پزشکی، باید ابتدا نسخه پزشک معالج دارای شماره نظام پزشکی معتبر که در آن تجویز وسیله موردنیاز قید شده را ارائه دهند. این نسخه باید دارای تاریخ معتبر باشد و به تأیید مراکز درمانی طرف قرارداد سازمان تأمین اجتماعی برسد. پس از تأیید نسخه،

آینده‌نگری سازمانی در تأمین اجتماعی

توانمندسازی نیروی انسانی با استقرار نظام شایسته‌سالاری

انتخاب و انتصاب مدیران شایسته و دارای ویژگی‌های متناسب با جایگاه‌های مدیریتی، در چارچوب در طرح تحولی از مجموعه طرح‌های بیست‌گانه سازمان تأمین اجتماعی، در اولویت قرار گرفته است. این رویکرد در قالب اجرای نظام انتصابات بر مبنای شایسته‌سالاری (مدیران آینده) و تدوین ضابطه شناسایی طرح استعدادیابی و جذب نخبگان برنامه‌ریزی شده است. در این چارچوب، مدیران براساس شاخص‌های حرفه‌ای انتخاب شده و هدایت سازمان تأمین اجتماعی با بهره‌مندی از ظرفیت نیروهای توانمند و متخصص انجام می‌شود. اجرای این نظام علاوه بر ایجاد فرصت‌های برابر برای تمامی کارکنان مستعد، مسیر پیشرفت شغلی را برای نیروهای توانمند تسهیل خواهد کرد. هدف اصلی این تغییرات، افزایش کارآمدی مدیریت و بهبود کیفیت خدمات‌رسانی به بیمه‌شدگان و مستمری‌بگیران است.

تأکید بر شایسته‌سالاری در تحولات

مصطفی سالاری، مدیرعامل سازمان تأمین اجتماعی، دی‌ماه سال گذشته در نشستی با مدیران هسته‌های گزینش سازمان در سراسر کشور، تأمین اجتماعی را پس از اجرای طرح‌های تحولی بیست‌گانه، سازمانی متفاوت با وضعیت فعلی توصیف و به ارتباط طرح شایسته‌سالاری با فعالیت‌های هسته‌های گزینش اشاره کرد. به اعتقاد او، شیوه جذب نیرو در تأمین اجتماعی باید مورد بازنگری قرار گیرد، تا مدیران این سازمان طی فرایندی هدفمند انتخاب و گزینش شوند. او با تأکید بر ضرورت شناسایی افراد مناسب، بیان کرد: «باید فراتر از دایره آشنایان خود عمل کنیم تا انتخاب‌ها صرفاً بر اساس شایستگی باشد. انتخاب مبتنی بر شایسته‌سالاری موجب می‌شود افراد نسبت به سیستم احساس دین کنند، نه نسبت به اشخاص.» این نگاه تحولی، بسترساز ایجاد سازوکاری عادلانه برای به کارگیری نیروهای توانمند و ارتقای سلامت اداری سازمان خواهد بود.

ابلاغ شیوه‌نامه جدید انتصابات

پهمن‌ماه ۱۴۰۳، شیوه‌نامه انتصابات سازمان تأمین اجتماعی با هدف استقرار نظام شایسته‌سالاری، بهبود کیفیت مدیریت و ارتقای بهره‌وری توسط مدیرعامل سازمان ابلاغ شد. این شیوه‌نامه ضمن به‌روزرسانی ضوابط پیشین، فرایند انتخاب و انتصاب مدیران را شفاف‌تر و مبتنی بر معیارهای حرفه‌ای تنظیم می‌کند. در چارچوب این دستورالعمل، با تأکید بر اصولی همچون شایسته‌یابی، جانشین‌پروری، شایسته‌گزینی و شایسته‌گماری، ساختاری منسجم برای مدیریت منابع انسانی ایجاد شده است.

بر این اساس، انتصاب مدیران طبق آزمون شایسته‌یابی، ارزیابی در کانون‌های تخصصی و تأیید نهایی در کمیته‌های انتصابات انجام خواهد شد. در این شیوه‌نامه توجه ویژه‌ای به توانمندی‌های مدیریتی، تجربه شغلی و عملکرد حرفه‌ای داوطلبان شده است. استقرار این نظام جدید علاوه بر افزایش شفافیت، موجب کاهش هزینه‌های ناشی از آزمون و خطا در انتصابات و جلوگیری از تأثیر فشارهای محیطی بر فرایند انتخاب مدیران می‌شود.

برگزاری آزمون شایسته‌یابی تأمین اجتماعی

سال گذشته، سازمان سنجش آموزش کشور از برگزاری آزمون شایسته‌یابی تأمین اجتماعی با هدف جذب نخبگان، توسعه فردی، پیشرفت شغلی و ارتقای بهره‌وری خبر داد. این آزمون که برای کارکنان شاغل در واحدهای بیمه‌ای و درمانی سراسر کشور طراحی شده، ۲۲ فروردین ۱۴۰۴ برگزار شد. نکته قابل توجه، رشد ۴۰ درصدی حضور شرکت‌کنندگان نسبت به آزمون مشابه سال ۱۳۹۸ بود، به‌طوری که حدود ۱۴ هزار نفر برای شناسایی استعدادها و ارزیابی توانمندی‌های خود در این آزمون شرکت کردند. مدیرعامل سازمان تأمین اجتماعی درباره اهداف برگزاری رویداد یادشده توضیح داد: «این آزمون بخشی از طرح‌های استعدادیابی و جذب نخبگان و همچنین اجرای نظام انتصابات